N°. 535. 1855.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DINGSDAG 13 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegel regt daaronder begrepen.

De pogingen tot ondermijning van de beginselen, waarop onze grondwettige instellingen rusten, worden sedert de April-beweging rusteloos herhaald. Het is met dàt doel voor oogen, waarmede zelfs die geheele beweging, door de aanleggers op touw is gezet.

Sedert het April-ministerie optrad met insinuatiën te verkondigen onder den naam van „politiek programma," sedert in de Tweede Kamer bekende steunpilaren van reactie, autocratie of oligarchie den kring dier insinuatiën al meer en meer uitbreidden: sedert was de ministeriële pers — en, bij deze gelegenheid, niet zeldzaam *de Nederlander* aan het hoofd — ijverig werkzaam, om het volk van Nederland van die constitutionnele beginselen afkeerig te maken.

Op wat wijze wordt dat beproefd?

Stelt men *andere* regeringsbeginselen voor dan de constitutionnele? Tracht men bedaard aan te toonen, dat de constitutionnele regeringsvorm niet deugt voor ons land; dat wij beter zouden varen bij een anderen staat van zaken? Komt men rond voor den dag met hetgeen men verlangt, om dan de Natie te doen oordeelen en beslissen?

Niets van dat alles geschiedt wat zou zijn een loijale, open strijd van beginselen, waarbij toetsing en onderzoek van wederzijdsche gronden te pas zou komen; waarbij de ondervinding, de lessen der geschiedenis en het gezond verstand der Natie de beslissende stem zouden kunnen uitspreken.

Wat doet men dan?

Men verbergt de vlag, die men, op clandestine wijs, wenscht te zien opgeheschen. Men rooft den titel van „constitutionneel-gezinde", onder het verkondigen van beginselen en stellingen, die niemand ter wereld, in geen land van Europa, anders heeft beschouwd dan te zijn de karakteristieke eigenschappen van reactie en oligarchie. Men bestrijdt niet de gronden van hen, die de beginselen onzer Grondwet verdedigen; maar men maakt de *bedoelingen* dier grondwettige verdedigers *verdacht*; men *vervalscht* opzettelijk hetgeen zij leeren en hetgeen zij verklaren te *willen* en te *verlangen*. Men schuift, op listige wijze, *valsche* en *hatelijke* bedoelingen in de plaats van hetgeen de ondervinding heeft doen zien, dat de begeerte is der constitutionnelen in den Lande. Men stelt *„Vaderland"* en *„Koning"* — wetende, dat beiden de hartader van het Nederlandsche Volk doen kloppen — als vijandig *tegenover* de zuivere toepassing van de beginselen, die in onze Grondwet zijn neêrgelegd, voor; en men vergeet te wederleggen, dat door die beginselen het *Vaderland* van den rand des afgronds gebragt werd tot een staat van bloei en welvaart; dat de *Koning*, als constitutionneel Vorst, in die beginselen zijne kracht, zijne zelfstandigheid vindt en zijn steun op het volk *tegenover* den heilloozen invloed dier aristocratische en oligarchische partijen, welke ten allen tijde voor het Vaderland en voor Oranje zoo hoogst verderfelijk zijn geweest.

Hoedanig is het antwoord, dat men bekomt, zoo dikwerf de constitutionneel-gezinde zijn stelsel, zijne beginselen duidelijk, rond en eenvoudig openlegt en verdedigt? Ontvangt men eenige wederlegging? Stelt men daartegenover de voordeelen van hetgeen de tegenpartij zou verlangen? O neen. Van de zijde van *de Nederlander* ontvangt men orakelspreuken terug, die niemand kan doen gissen, wat *gewild* en wat *niet* gewild wordt; van de zijde der zuiver ministeriële pers: scheldwoorden, waarop een fatsoenlijk man, zonder zich te onteeren, niet antwoorden *kan*, of nieuwe insinuatien, die gebruikt worden om zijne eigene naaktheid te bedekken.

Waarom niet, op eene loyale, degelijke wijs, zonder hartstogt of nevenbedoeling, hetgeen *wij* aanvoeren, wederlegd of althans bestreden?

Waarom niet, door kracht van redenen, aangetoond, dat hetgeen men bijvb. maken wil van de ministeriële verantwoordelijkheid, strekken zou tot heil van 't vaderland; dat de tegenwoordige gang van zaken is in *overeenstemming* met den *zin* en de *letter* der Grondwet, waaronder wij leven?

Waarom, tegenover de argumenten van *onze* zijde, steeds gesteld: holle klanken, groote woorden, die niet zeldzaam tot *gemeene* afdalen?

Waarom, om te ontgaan de verpligting tot het leveren van het bewijs, dat men *regt* heeft, steeds geinsinueerd, dat de *tegenpartij* oneerlijke bedoelingen heeft?

Waarom niet veeleer *bewezen*, dat de eerlijkheid der bedoelingen is aan de zijde van hen, die haar inroepen, om op het gemoed des volks te werken?

Is het, inderdaad, *noodig*, het antwoord op die vragen te geven?

Blijkt het niet duidelijk, dat *onmagt* om zijn stelsel (zoo 't er een is) te verdedigen; dat *huichelarij*, die, onder de vlag der constitutie, hare ondermijning beoogt; dat *onbeschaamdheid*, die in de keuze van verdedigingsmiddelen arm, en daarom niet kiesch, de sleutels zijn tot oplossing van 't verschijnsel, dat wij, sedert April 1853, dagelijks in de ministeriele pers ontwaren?

De gelegenheid is schoon, die dezer dagen aan onze tegenpartij is gegeven, om, van hare zijde, open en rond uit te komen voor 't geen *zij* verlangt; of om althans door kracht van redenen, aan te toonen, dat de insinuatiën, tegen de voorstanders der ware constitutionnele monarchie geslingerd, iets meer waren *dan vuige laster*.

De Nieuwe Rotterdamsche Courant publiceerde, dezer dagen, drie artikelen, waarin op nieuw, op voor ieder bevattelijke wijs, „de constitutionnele monarchie", zoo als zij door ons wordt opgevat is ontwikkeld, en bedaard, maar degelijk de insinuatien werden wederlegd, die onophoudelijk tegen de constitutionnele partij zijn aangevoerd.

Datzelfde ondernamen wij reeds in Januarij 1854 (1) toen de bekende redevoering van den heer VAN RAPPARD *„na de sluiting der discussie"* in *de Nederlander* verscheen. Reeds toen behandelden wij al die punten, thans op nieuw op zoo heldere wijs, door de N. R. Ct. uiteengezet. Reeds toen was „stilzwijgen" het eenige antwoord op 't geen voor „verguizing" en „smaadwoorden" niet vatbaar scheen; reeds toen verstomde de *veinzerij* voor de *waarheid*.

De waarheid kan evenwel niet te dikwerf worden herhaald; en nu — vooral van de zijde van een dagblad in de residentie, dat aangekocht is door eene partij, naauw verwant aan die, waar het hoofdkwartier der Aprilbeweging was gezeteld — op nieuw dezelfde toeleg openbaar wordt, om te insinueren en te intimideren: nu danken wij de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, dat hetgeen wij eenmaal den heer VAN RAPPARD antwoordden, op nieuw in de aandacht der Natie is gebragt.

Zal men nu, in 1855, doen wat men deed in 1854? Zal men *wederom* zwijgen voor een poos; en zoodra men gelooft, dat de indruk is weggenomen, dien de ongekunstelde stem der waarheid maken *moet*, op nieuw door lasteringen trachten te ondermijnen, wantrouwen en tweedragt te zaaijen?

Wij zullen zien.

Wat *ons* betreft: wij stellen er prijs op te constateren, dat wij in 1855 evenmin als in 1854 den loijalen strijd ontwijken. Integendeel: *dat wij dien aanbieden.*

Wat in 1854 door ons is gezegd, is nimmer wederlegd. In 1855 wenschen wij het, door ons aangevoerde op nieuw ter overweging aan te bevelen.

(1) Z. onze Nis. 188—192.

Op nieuw, ten gevolge van 't geen de Natie dagelijks ziet gebeuren, is de algemeene aandacht op de heillooze vruchten van familie-regering gevestigd.

Zij, die bestrijden da. p aats grijpe wat door de Grondwet wordt verboden en den Staat ondermijnt, worden door onwraakbare feiten verpletterd.

Laat ons, ditmaal, op een *algemeen feit* wijzen.

Op de benoeming van *Notarissen*, onder het bestuur van *„de tegenovergestelde rigting."*

In den regel volgt de zoon den vader op, met miskenning der regten van anciënniteit en gronden van billijkheid; ja op gevaar zelfs, dat langs dien weg eene *overdragt* van bediening plaats vindt, welke in strijd komt met hetgeen de nieuw benoemde moet zweren, „dat hij, middellijk noch onmiddellijk, *onder „eenigen naam of voorwendsel*, tot het *verkrijgen* zijner „aanstelling, aan niemand, wie hij ook zij, iets heeft „*gegeven* of *beloofd*, noch zal geven of beloven."

De Koning heeft, op het rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken verklaard, dat Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland teregt hebben geweigerd goedkeuring te verleenen aan de begrooting van de plaatselijke inkomsten en uitgaven der gemeente 's Gravenhage, voor 1855 op grond van de artikels 164 en 95 der gemeentewet en van art. 61 der wet tot regeling van het Armbestuur.

Naar ons inzien is dat besluit juist gegrond op een beginsel, waarvan men het *vorig* ministerie zoo ten onregte heeft beschuldigd in het beruchte programma van 26 April 1853, — op een *regt* van Gedeputeerde Staten om inlichtingen te *vorderen* van alle *aan hen ondergeschikte* besturen, waaronder men *de gemeentebesturen* begrijpt.

Dat lezen wij in art. 95 der provinciale wet niet, omdat wij onder de ambtenaren en besturen aan Gedeputeerde Staten ondergeschikt, niet verstaan kunnen *de gemeentebesturen*, wier betrekking tot de provinciale Staten geregeld wordt bij de artikels 143 tot 148.

Maar, zoo al dat regt in de provinciale wet beschreven was: men moest in de gemeentewet den pligt der gemeentebesturen omschreven vinden, tot hoever en in welke mate zich dat regt uitstrekte, omdat de uitdrukking: *„inlichtingen"* niet onbeperkt kan zijn of te rekbaar kon worden geacht. Wij vinden die perken dan ook gesteld in de artikels 124, 126, 127 en 152 der gemeentewet.

Van die voorschriften schijnt geen gebruik te zijn gemaakt.

Er bestond hier een geschil van bestuur, tusschen de Staten en het gemeentebestuur, dat aan de beslissing des Konings moest onderworpen worden.

Reeds door Gedeputeerde Staten op een verkeerd terrein gebragt, door een dwangmiddel te bezigen; het weigeren der goedkeuring van de begrooting, omdat er een verschil van gevoelen bestond over art. 61 der Armenwet, is de Minister in dezelfde dwaling vervallen en heeft nu, in strijd met onze organieke wetten, het beginsel gevestigd, dat de gemeentebesturen zijn:

ondergeschikt aan Gedeputeerde Staten;

tot *mededeeling* van *alle* stukken, die men tot inlichting noodig acht, verpligt;

gebonden tot stipte inachtneming dier bevelen, op straffe van het goedkeuring der begrooting.

Dat beginsel behoort ook tot de tegenovergestelde rigting.

De Nieuwsbode slaat een staatkundigen blik op den tegenwoordigen toestand van Europa en komende tot Nederland, wordt door haar de meening geuit: „Als „men dien staat van zaken gadeslaat, dan gelooven „wij, dat Nederland *volstrekt geene reden van ondank„baarheid* heeft."

Vreemdsoortige uitdrukking! *Ondankbaarheid* toch is eene ondeugd: hoe kan er *reden* gevonden worden, om zich daaraan schuldig te maken? Men kan reden geven tot beklag en tot verwijt over hen, die tot een on-

gunstigen toestand aanleiding gaven, men kan uit een gunstigen toestand reden hebben tot dankbaarheid; maar geene reden uit te putten tot *ondankbaarheid*, of ook ongehoorzaamheid of opstand wettigen. Dat is de leer van *de Nieuwsbode*.

Maar er is nog meer. Zij leidt er eene andere opmerking uit af: „Die staatkundige toestand noopt dringend tot voorzigtigheid en waakzaamheid.” Die deugden nu, wenscht men *zóó* toegepast te zien, dat de vrije uiting van staatkundige gevoelens gesmoord en de Regering vooral niet tot verantwoording geroepen worde, als zij in hare betrekking met het buitenland eene, voor Koning en Vaderland verderfelijke rigting volgt. Op die wijze zou de Vertegenwoordiging, zoowel als de drukpers, *in deze tijden* hare gewigtige taak moeten veronachtzamen en hare roeping miskennen.

Zulk een eisch verraadt de zwakheid van eene Regering, die, zoo zij krachtig ware, juist de openbaarheid harer handelingen voor het oog der Natie te meer en te eerder zou huldigen, naar mate de staatkundige toestand van Europa dringend vorderde, dat èn Regering èn Vertegenwoordiging zoowel als de Natie van overeenstemming in doel en middelen deden blijken.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De redevoering door sir Charles Napier op het banket van den lord mayor uitgesproken heeft veel indruk gemaakt. De *Morning Post*, welke als het orgaan van lord Palmerston beschouwd wordt, gaat zelfs zoo ver om te eischen, dat de admiraal onmiddellijk voor een krijgsraad gehoord worde, om daar te vinden óf eervol herstel, óf de kastijding en afkeuring, die hij mogt verdiend hebben.

De *Times* vindt het zeer natuurlijk, dat de admiraliteit aan sir Charles Napier vroeg wat hij verrigt heeft, en waarom hij Sweaborg niet nam. Naar de Baltische Zee met eene uitmuntende vloot te vertrekken en daar niets te verrigten; een oorlogsplan aan de admiraliteit te zenden en het niet ten uitvoer te brengen, en dan eene blaam op de regering te werpen, dat is, volgens de meening van de *Times*, het belagchelijke tot het uiterste drijven. Dit blad merkt, overigens te regt, op: het is minstens zeer vreemd, dat terwijl een leger, hetwelk men zeer goed georganiseerd meent te zijn aanmerkelijke verliezen lijdt, eene vloot zonder kaarten, zonder loodsen en zonder discipline hare bestemming in volkomen welstand bereikt. — „In een woord — zegt de *Times*, noch het leger noch de vloot hebben iets verrigt, hetgeen voor den vijand hetzelfde resultaat oplevert.”

Het Lagerhuis heeft Vrijdag jl. eene korte zitting gehouden.

De admiraal Berkeley heeft namens den minister van marine de onbescheidenheid, waarvan sir Charles Napier in zijne laatste redevoering blijk gaf hevig gegispt en het grootste gedeelte der feiten door den opperbevelhebber der vloot in de Baltische Zee vooropgezet, ontkent.

De Kamer is daarna uiteengegaan.

De *Times* zeide, eenige dagen geleden, dat het te vreezen is, dat het nieuwe kabinet een hevigen tegenstand zal ondervinden en dat men welligt zijne toevlugt zal moeten nemen tot eene ontbinding van het parlement; eene meening, welke ook in Parijs veld won. Wat in de laatste dagen voorviel is echter van dien aard, om alle dergelijke vrees in rook te doen verdwijnen.

Voorzeker voldoet de zamenstelling van het kabinet niet en is zij niet van dien aard om de geheele wereld te vrede te stellen; gewis zijn daarin vele gesmoorde hartstogten; doch de vraag is niet wat men *wil*, maar wat men *zal* verrigten? Bovendien: reeds hebben wij gemeld, dat lord John Russell aan de eene en lord Derby aan de andere zijde beide verklaard hebben, dat zij hunne ondersteuning aan het kabinet zullen schenken; en Donderdag jl. zag men met genoegen, dat lord Aberdeen en de hertog van New-Castle zonder aarzeling en op waardige wijze zitting namen op de ministeriële banken.

Niets wettigs dus, althans op dit oogenblik, de vrees voor ontbinding. En nooit zou men ook een ongunstiger tijdstip kunnen kiezen om het land in een verkiezingsstrijd te wikkelen. En onder welke vlag zou de strijd moeten ondernomen worden? Voor welke beginselen? Moeijelijke vragen gewis! Eene ontbinding zou tot niets anders kunnen leiden dan om de verwarring, welke er onder de verschillende partijen bestaat, te vermeerderen. De vraag, de eenige vraag, welke thans allen bezig houdt, is die des oorlogs. Een beroep op de kiezers zou geene andere uitkomst hebben dan noodelooze opwekking der hartstogten, zich openbarende in eene aansporing tot het met kracht doorzetten van den oorlog. Het tegenwoordig hoofd van het kabinet heeft echter zulk eene aansporing niet noodig.

De onderhandelingen te Milaan geopend, tusschen de afgevaardigden der Zwitsersche bondsregering, en het burgerlijk gouvernement van Lombardije, met het doel om de tusschen Zwitserland en Oostenrijk gerezene geschillen bij te leggen, zijn nog niet ver gevorderd. Er is nog geen sprake geweest van de klagten der bisschoppen van Milaan en Come ter zake van de secularisatie der seminarien van Poleggio en Assona.

De procureur-generaal van den bond heeft de in beschuldiging-stelling geëischt, van een zeker aantal personen, die bij de verkiezingen in het kanton Tessin tot ongeregeldheden aanleiding gegeven hebben.

Verscheidene officieren van het etat-major van den bond hebben hun ontslag aangeboden, maar bij de meesten hunner staat dit besluit in geenerlei verband tot het voornemen om in den vreemde dienst te nemen.

Een brief uit Bayonne van den 7en meldt de arrestatie van het carlistische complot, waarvan wij in ons vorig nummer spraken.

De gevangenen wisten nog in tijds hunne papieren zoek te maken. Ziet hier de namen der voornaamste gevangenen: de kommandant Oscariz, kapitein Ugalde, de luitenant Yvurre, de luitenant Ybarragola en de onder-officier Jabar.

Te Parijs worden de onderhandelingen voortgezet over het bijzonder verdrag tusschen Pruissen en de Westersche mogendheden. De agenten van Pruissen te Parijs zijn thans veel in getal. Behalve dat de generaal Wedel belast is met eene buitengewone zending en door den heer von Hatzveld wordt ter zijde gestaan is de heer Usedom toen hij Donderdag Brussel verliet naar Parijs in plaats van naar Londen vertrokken. Bovendien zegt men, dat de heer Niebuhr zich zou voegen bij de heeren von Hatzveld von Wedel en von Usedom, om hen in hunne pogingen te ondersteunen.

De graaf Esterhazy heeft Vrijdag jl. Weenen verlaten om naar zijn post terug te keeren. Er zijn geruchten in omloop, dat die staatsman zijn land niet meer te Berlijn zou vertegenwoordigen. Die geruchten gaan vergezeld van allerlei uitleggingen en verklaringen.

De *Morning Post* verzekert, dat, indien de onderhandelingen te Weenen mislukken, Keizer Napoleon zelf in het voorjaar het opperbevelhebberschap over het leger van midden-Europa zal aanvaarden.

De admiraal Bruat meldt uit Kamiesch, dd. 30 Januarij, dat de generaal Canrobert hem 30 stukken geschut gevraagd heeft en eene aanzienlijke hoeveelheid ammunitie.

De Birmans hebben van de Engelschen de teruggave van Pega gevraagd, hetwelk op eene beslissende wijze is geweigerd.

De Khan van Hokan heeft Engelsche officieren aangevraagd om zijne legercopsen tegen de Russen aan te voeren.

De Tweede kamer van Sardinie heeft in hare zitting van Zaturdag jl. het alliantie tractaat met de Westersche mogendheden goedgekeurd.

ENGELSCHE POST.

In de zitting van het Hoogerhuis van 8 Februarij zeide lord Lyndhurst, dat hij aan het verlangen der Kamer en van het land meende te voldoen door de motie, welke hij had aangekondigd, in te trekken.

De markies Clanricarde meende, dat de regering gedurende den tijd der verdaging van de Kamer een rapport omtrent den toestand van het leger in de Krim moest opmaken.

Lord Granville keurde de verdaging van de zitting der Kamer zeer goed. Hij meende van de gelegenheid gebruik te moeten maken, om een woord tot lof van lord Aberdeen en den hertog van Lansdowne te spreken.

Wat de buitenlandsche staatkunde van het nieuwe kabinet betreft, verzekerde hij, dat het dezelfde beginselen als zijne voorgangers beleidt. Het voorname doel, waarop zijne aandacht en die van het parlement is gevestigd, is de krachtige leiding van den oorlog, en zijne pogingen zullen daarheen strekken om eenmaal een eervollen vrede te erlangen.

Lord Derby zeide, dat de motie van den edelen lord hem aanleiding geeft, zich te verklaren omtrent de door hem in de laatste omstandigheden gevolgde gedragslijn. Het land heeft het regt te weten, dat hij niet in gebreke gebleven is de verpligtingen, welke hem opgelegd waren te vervullen.

Spreker verklaarde dat de Koningin hem belast had met de zamenstelling van een nieuw ministerie. Hij meende, dat dit voor het grootste gedeelte uit behoudsheden moest zijn zamengesteld; maar hij kwam tot de overtuiging, dat hij geen ministerie kon vormen krachtig genoeg om aan de eischen van den bestaanden toestand te voldoen.

Hij verzocht daarom de ondersteuning van lord Palmerston, welke die alleen wilde verleenen, onder voorwaarde, dat zijne vrienden aan het bewind zouden komen. Spreker gaf daarvan aan H. M. kennis, en berigtte haar, dat zijne pogingen schipbreuk geleden hadden. Hij voegde er bij, dat, indien er groote verantwoording rust op een ministerie, dat een vrede sluit, welke het Europeesch evenwigt niet herstelde, nog grooter de verantwoordelijkheid zou zijn, die op een ministerie zou rusten, dat den oorlog langer dan noodig is, deed voortduren.

De markies van Lansdowne hoopte, dat de regering bij beide Kamers in de leiding van den oorlog de noodige ondersteuning zal ondervinden. Maar de ondersteuning van het parlement is niet alleen noodig. Het land en de pers hebben in deze crisis een grooten pligt te vervullen.

Lord Malmesbury beantwoordde eenige artikelen van de *Times*, welke ten doel hadden te betoogen, dat het aristocratisch element in het leger te groot was.

Lord Panmure gaf de verzekering, dat hij zich geheel zou toewijden aan zijne nieuwe betrekking van minister van oorlog.

— Eene der oorzaken, welke vertraging veroorzaakt hebben in de zamenstelling van het ministerie Palmerston, schijnt te zijn de ziekelijke toestand van onderscheidene leden, welke geroepen werden, om daarvan deel uit te maken. Sir Grey, minister van Kolonien is zeer ziekelijk; Sir James Graham, eerste lord der admiraliteit, is op dit oogenblik nog aan zijn bed gekluisterd, en lord Panmure heeft lang geaarzeld, eer hij de portefeuille van oorlog aanvaardde, en zulks met het oog op zijn min gunstigen gezondheidstoestand.

— H. M. de Koningin heeft tot ridders der orde van den kousenband benoemd: de graven Carliste, Aberdeen en Ellesmere. De heer Wellesley is benoemd tot griffier dier orde.

FRANSCHE POST.

De Keizer en de Keizerin hebben Woensdag jl. eene voorstelling in het Theatre de l'Ambigu Comique bijgewoond. Er werd ten tooneele gevoerd: *Dertig jaren of het leven van een dobbelaar*.

— Een decreet voorkomende in het Bulletin des Lois, onder dagteekening van 31 Jan. jl. verleent aan den abt Sibour (Leon François) volmagt om den titel van bisschop in partibus van Tripoli aan te nemen, welke hem, op voorstel van den Keizer, door Paus Pius IX den 27 Dec. werd verleend.

— In de maand December des vorigen jaars bedroeg de ontvangst der theaters en andere plaatsen van openbare vermakelijkheden 1,223,750 fr. In de maand Januarij dezes jaars klom ze op 1,286,436 fr. Van de vermeerdering van 60,686 fr. komen alleen 10,000 fr. op de bals en concerten.

— De heer Soulé is den 7den te Bordeaux aangekomen.

— Het 10de regement Britsche huzaren, dat uit Indie komt en zich naar het oorlogstooneel begeeft, wordt den 18 Februarij te Suez verwacht. Dit regement is 650 man sterk en heeft even zoo vele paarden.

— De baron Razancourt is dezer dagen naar Konstantinopel vertrokken, om zich naar de Krim te begeven. Hij is door de regering belast met het schrijven der geschiedenis van den veldtogt in de Krim.

— De heer Bouville, nieuw benoemd agent voor de buitenlandsche zaken te Marseille, ter vervanging van den heer Nollent, is in die stad aangekomen.

— De voorstellingen van de *Czarine* zijn gestaakt. Sommige zeggen, dat eene ongesteldheid van Mlle Rachel daarvan de oorzaak is, doch andere schrijven dit toe aan de niet zeer gunstige ontvangst, welke dit stuk, waarvan men zooveel verwachting had, van de zijde des publieks is te beurt gevallen.

— Het hulpleger, dat het koningrijk Sardinie naar het Oosten zendt, bestaat uit 2 bataillons tirailleurs, 2 regementen kavallerie, 4 batterijen artillerie en eene compagnie karabiniers (gendarmes.)

De vier brigades infanterie zullen zijn de brigade der grenadiers van Sardinie, welke de keurtroepen uitmaken, de brigade ven Piemont, die van Pignerol en van Aoste.

De jagers-tirailleurs, te Piemont *bensagliri* genaamd, zijn in navolging der jagers van Vincennes georganiseerd. Zijn zijn zeer goed geoefend.

De regementen kavallerie, welke zich tot vertrek gereed maken, verdienen allezins opmerking. Hunne paarden uit het bergachtig land, en bijzonder uit het eiland Sardinie, zijn tegen alle ongemakken verhard. Er is onder de aangewezen troepen veel geestdrift om deel van de expeditie uit te maken merkbaar, en de officieren van alle wapenen beschouwen zulks als eene groote eer.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

MEMORIE VAN TOELICHTING *tot het wets-ontwerp houdende voorloopige voorziening in sommige waterschaps-besturen*

(*Zie het wets-ontwerp in* №. 531.)

§ 1. Ten gevolge van het besluit der Eerste Kamer, van den 16den Junij 1853, bleef het wets-ontwerp tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschaps-besturen enz. onafgedaan.

De Reg.; overtuigd van de gebiedende noodzakelijkheid, dat in de telkens zich meer en meer openbarende behoeften in zake van den waterstaat worde voorzien, meende de wederindiening van het vroegere ontwerp met eenige wijzigingen niet langer te mogen uitstellen.

Zij heeft gemeend de voornaamste beschouwingen, bij eene vorige behandeling in het midden gebragt, voor zooveel zij op het tegenwoordig ontwerp van toepassing zijn, uit de toen gewisselde stukken en uit de beraadslagingen overgenomen, in deze memorie te moeten zamenvatten.

Zij vertrouwt dat de herinnering daaraan, gevoegd bij de toelichting der thans nieuw voorgestelde bepalingen, eene eenvoudige en spoedige afdoening zal in de hand werken.

§ 2. Niet overbodig schijnt de verklaring, dat de Reg., al stelt zij er prijs op, dat in de door deze wet aan te vullen leemten werde voorzien, zich daardoor niet van de volvoering der taak, haar bij art. 191 der Grondwet opgelegd, zal ontslagen rekenen. Zij stuit dagelijks op zooveel bezwaren, die slechts door het invoeren van doeltreffende regels nopens het bestuur van den waterstaat kunnen worden opgeheven, dat zij de verdere regeling van dat bestuur niet meer dan hoog noodig is zal verschuiven.

Zij kan echter, zooals reeds vroeger werd gezegd (Mem. van Beantwoording van het Voorloopig Verslag nopens de wetsvoordragt tot het verleenen eener bijdrage voor het N. Brabantsche uitwateringskanaal), lettende op het veelomvattende harer taak, het tijdstip van aanbieding der algemeene wet niet bepalen.

Aan uitstel van de thans voorgedragen regeling mag, volgens het gevoelen der Reg., niet worden gedacht.

Uit de gedurige mislukking van de sedert 1850 gedane pogingen tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen en van het gezag des Konings en van Gedeputeerde Staten bij niet behoorlijke voorziening in dringend noodige waterstaatswerken, is reeds groot ongerief ontstaan.

Ook is het wenschelijk, dat de ondervinding omtrent de werking der thans vast te stellen voorschriften uitspraak

doe eer daaraan in de algemeene wet eene plaats worde gegeven.

§ 3. Het betoog van de noodzakelijkheid eener wet tegen het straffeloos overtreden der waterschapskeuren kan beknopt zijn.

De behoefte aan strafbedreiging tegen die overtreding wordt in de gewesten, waarin niet door provinciale verordeningen in die leemte is voorzien, algemeen gevoeld, en ontmoette ook geene tegenspraak meer bij de behandeling van het vorige ontwerp.

De Regering wenscht alleen mede te deelen, dat zij telkens aan het bestaan dezer behoefte wordt herinnerd, en dat het inderdaad verwondering baart, dat de waterschapsbesturen nog zoo goed hun gezag tegenover onwillige ingelanden hebben kunnen handhaven.

Het archief van het Departement van Binnenlandsche Zaken, bevat, sedert het arrest van den Hoogen Raad van 21 April 1846, waarbij is beslist, dat de waterschapsbesturen tegen de overtredingen hunner keuren geene straffen kunnen bedreigen, daar deze bevoegdheid hun niet bij de wet is toegekend, onderscheidene, telkens met meer en meer aandrang gestelde aanvragen, dat in die leemte worde voorzien.

In Rhijnland (men herinnere zich het, ingevolge besluit der Tweede Kamer 10 October 1851, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken verzonden adres van Gedeputeerde Staten van Noordholland), in Delfland, Schieland en onderscheidene andere waterschappen van Zuid- en van Noordholland, liet de noodzakelijkheid van de voorgedragen regeling zich al meer en meer gevoelen.

§ 4. Sedert lang is mede het gemis betreurt eener wettelijke voorziening in het geval, dat besturen van waterschappen weigeren of nalatig zijn te doen hetgeen waartoe zij *wettig* verpligt zijn.

Werken, door leden van het waterschapsbestuur zelf of belanghebbende ingelanden, door de Staten en door het Gouvernement, op grond der overeenstemmende berigten van onpartijdige waterbouwkundigen, voor de verdediging of het behoud van het waterschap en tevens in het belang van omliggende waterschappen dringend noodig geoordeeld, bleven niet zelden onuitgevoerd ten gevolge van de weigering of het verzuim van het bestuur om die te ondernemen.

De middelen ontbraken om die werken tegen den zin van het bestuur te maken, of liever, noch de Staat noch de provincie konden zich met de uitvoering belasten, daar er geen zekerheid bestond, dat de gemaakte kosten in regten konden worden verhaald op hen, die tot het dragen daarvan verpligt waren.

Het gezag der Staats- en provincie-overheid werd daardoor verzwakt; onwillige besturen werden daarentegen in hun verzet gestijfd.

Dat in die leemte, hoe eer hoe beter, moet worden voorzien en aan hooger gezag de magt verleend, die werken ten koste van het weigerachtig of nalatig waterschap uit te voeren en de kosten door eenvoudige regtsmiddelen terug te vorderen, behoeft, zoo het schijnt, geen verder betoog.

Ieder toch zal het hoog gewigt gevoelen, dat op het gebied van den waterstaat geen noodig bevel vruchteloos blijve, daar veronachtzaming der van hooger hand gegeven voorschriften dikwijls geheele landstreken in gevaar doet verkeeren.

Tegen onwillige of nalatige besturen moet dus met klem kunnen gehandeld worden.

Het oppertoezigt des Konings en het toezigt der Staten mogen anders wel uit de Grondwet worden geschrapt.

Het is toch ook geene miskenning van de roeping der waterschapsbesturen om hunne huishoudelijke zaken zelve te regelen.

Hooger toezigt en gezag over die besturen wordt in het algemeen belang gevorderd. Artt 6 en volgg. van het Keizerlijk decreet van 11 Januarij 1811 zijn op hetzelfde beginsel gegrond.

Gebrek aan voldoende kennis, verkeerde zuinigheid, achteloosheid ten aanzien van zorgwekkende teekenen, gemis van ondersteuning bij de ingelanden, en meer andere redenen, houden wel eens besturen terug, in tijds noodzakelijke voorzieningen te nemen, al leidt zulks eindelijk tot veel grootere uitgaven, dan vroeger zouden vereischt zijn.

De gevolgen van eenig verzuim of wel van den aanleg van een werk door een waterschaps-bestuur kunnen voor anderen, ja voor het gemeene land van het grootste gewigt zijn.

De nadeelen, daardoor veroorzaakt, hebben menigmalen krachtdadige tusschenkomst van het gewestelijk bestuur of van het Gouvernement noodzakelijk doen achten.

Het zijn geenszins een paar bijzondere gevallen, waarban is gedacht, in bijna alle provinciën werd de leemte, door deze wet aan te vullen, gevoeld of kan zij weldra ontstaan.

(*Wordt vervolgd.*)

's Gravenhage, 10 Februarij.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van Predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als: van Veenendaal, op J. C. de Vijver, predikant te Katwijk aan Zee; van Doorn, op S. G. E. Jorissen, predikant te Uitwijk c. a.; van Exmorra en Allingawier, onder de classis van Franeker, op C. Bosker, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe, van Groningen, op H. Uden Masman, predikant te Meppel; van Nieuwbuinen op W. Driesman, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe, thans hulpprediker bij voormelde gemeente.

Z. M. heeft op verzoek, aan den luit.-kol. bij het wapen der inf. van het leger in N. I., J. H. Logeman, thans met verlof hier te lande, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen en met vergunning tot het blijven dragen van de activiteits-uniform.

De Fransche Moniteur heeft het noodig geoordeeld de organen van de drukpers te herinneren aan den pligt van stilzwijgendheid, welke de veiligheid en het belang der legers aan hunne vaderlandsliefde en onpartijdigheid oplegt. Wij onderstellen, dat die nota betrekking heeft op de medegedeelde bijzonderheden ten aanzien van den toestand van het Engelsche leger, eerst in de Engelsche bladen, en in de laatste dagen in de correspondentiën der Fransche bladen. De nota drukt daarom het verlangen uit om de mededeeling van dergelijke treurige en onaangename berigten, zoowel te Parijs als te Londen, te beperken of te doen ophouden.

De nota van den Moniteur kan geen ander doel of strekking hebben.

In alles echter wat door de Fransche of zelfs door de Engelsche bladen werd medegedeeld was voorzeker niets dat de Russische generaals niet vroeger en beter konden weten dan deze dagbladen. Het is toch zeker, dat toen men in de laatste maand de Fransche soldaten zag arbeiden aan werken van aanval der Engelschen, de 3e. divisie van het Fransche leger de wacht betrok en de posten, tot dus verre door de Engelschen bezet, verdedigde — de Russische generaals niet op de *Times* of de *Presse* hadden te wachten om te weten, dat zulks het gevolg was der aanmerkelijke verzwakking van het leger van lord Raglan. Stilzwijgendheid en terughouding zijn gewis voortreffelijke zaken; maar men moet die niet te ver drijven. Het is moeijelijk de grens te bepalen, waar buiten twijfel en onzekerheid zich spoedig van de gemoederen kunnen meester maken. De openbare meening moet niet denken, dat men haar de waarheid wil verbergen.

Volgens een berigt uit Marseille zou er een onderhoud hebben plaats gehad tusschen generaal Osten Sacken en generaal Canrobert. Wij weten niet of dit onderhoud in eenige betrekking staat tot de in omloop zijnde berigten, ten opzigte van het sluiten van een wapenstilstand.

In eene raadsvergadering den 8 Febr. te Windsor gehouden is eene proclamatie gearresteerd, waarin de Koningin van Engeland aan hare onderdanen berigt, dat zij die door het leveren van wapenen, ammunitie enz. den vijand behulpzaam zijn in diens ondernemingen zich bloot stellen om van hoog verraad schuldig beschouwd en als zoodanig vervolgd te zullen worden.

De hervormingen, welke de organisatie van het Engelsche leger eischen schijnen niet zeer gemakkelijk te zullen worden ingevoerd. Dit blijkt reeds uit den tegenstand, welke zich openbaart wanneer er sprake is om deze aangelegenheid aan te roeren. Lord Panmure heeft de gebiedende noodzakelijkheid van hervorming erkend; maar hij verborg ook niet de moeijelijkheden zonder tal, welke zich in de bereiking van dit doel zullen in den weg stellen.

Op het eind der zitting der Kamer van afgevaardigden te Turin had naar aanleiding der redevoering van den heer Cavour een incident plaats tusschen dien minister en de heer Revel. Deze ging zelfs zoo ver om zijn ontslag aan te bieden; maar op herhaald aandrang verklaarde hij in de zitting van den 7den op dit besluit terug gekomen te zijn.

Reeds hebben wij gemeld, dat het alliantie tractaat is aangenomen.

De heer Madoz heeft in de zitting der Cortes van 5 Febr. verscheidene wetsontwerpen aangeboden, welke te zamen zijne finantiële plannen uitmaken. De vergadering ging hierop over tot de voortzetting der beraadslagingen over de grondslagen der constitutie. Ten opzigte van het vraagstuk der koninklijke sanctie ontstond veel geschil, dat soms in persoonlijken strijd ontaarde. De heer O'Donnell wilde, dat de Kamer onmiddellijk ten deze eene beslissing nam.

Naar men ons mededeelt, zouden de finantieele voorstellen, welke wij van het ministerie te wachten hebben, ten doel hebben de geheele afschaffing van den accijns op het gemaal en van het tonnegeld, ten bedrage van vijf millioen guldens. Daarentegen zou de suiker-accijns vijf tonnen gouds meer moeten opbrengen, de opcenten op het gedistilleerd met 12 vermeerderd en 1½ millioen guldens door een personeelen omslag gevonden worden. Het overige, ongeveer 26 tonnen gouds, zou de schatkist zelve dragen. (*N. R. Ct.*)

* H. M. de Koningin heeft een prachtigen prijs geschonken voor de loterij van dames handwerken te Kuijk.

* De directie der bewaarschool te Weesp heeft van H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden ontvangen een fraai geschenk voor de loterij ten voordeele der school.

* Ook H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden en en H. K. H. de Groot-Hertogin van Saxen-Weimar-Eisenach hebben geschenken gezonden voor de armen-loterij te Haarlem.

* Tengevolge der strenge koude, die in den laatsten tijd heeft geheerscht, zijn aan de militairen, die op schildwacht staan, hooge opstaande kragen verstrekt, die bijna het geheele hoofd bedekken, waardoor zij tegen den scherpsnijdenden wind en de koude eenigermate beschut zijn.

* Gisteren (Zondag) zijn te Scheveningen weder voor den wal gekomen de Hulsche stoombooten *Ocean-Queen*, kapt. Ths. Farr, en de *Norfolk*, kapt. J. Leetham. Eerstgemelde is, na hare gewone lading gest te hebben ingenomen, terstond vertrokken. De *Norfolk* is voor de kust gebleven en vertrekt eerst heden.

* Naar men verneemt heeft Z. M. onlangs, met wijziging, voor zooveel mogelijk, van de in der tijd verleende concessie aan de maatschappij der spoorwegen tusschen Antwerpen en Rotterdam, vergund, den spoorweg, aanvang nemende aan de Belgische grenzen in de rigting van Antwerpen en volgens de aangenomen rigting loopende langs Roosendaal tot aan het einde van den Nassausche polder, voorloopig van daar door te trekken tot aan het Hollandsche Diep, bij de haven van den Moerdijk.

* Bij herderlijk schrijven van den bisschop van Haarlem van den 6 dezer, is ter kennisse van de R. C. in dat bisdom gebragt een door Z. H. W. op den 22en Jan. ll. vastgesteld Algemeen reglement voor de besturen der parochiale en andere katholijke instellingen van liefdadigheid, en zulks ten einde in werking te treden op den 21 Febr. e. k.

* Op 30 Jan. jl. is op het postkantoor te Utrecht een brief bezorgd, bestemd voor Rotterdam, waarin zich bevonden: 1 bank-biljet à ƒ 25, n°. 326, van 12 Oct. 1852; 1 bankbiljet à ƒ 25, n°. 647, van 13 Mei 1853; 1 Russ. coupon bij Hope, groot ƒ 50, van 1 Jan. 1855 n°. 96785. deze brief is niet teregt gekomen. De officier van justitie te Utrecht verzoekt de gewone opsporing, aanhouding en berigt.

* Op 7 Febr. jl. is aan den comm. van politie te Alkmaar de aangifte gedaan, dat in den ochtend van den 3den dezer aldaar op het postkantoor is bezorgd een brief aan het adres van mejufvrouw J. C. Terugs, te Utrecht, welke aldaar niet is ontvangen, bevattende: 1 bank-biljet n°. 213, jaartal 1854, groot ƒ 40; 1 id. n°. 99, jaartal 1853, groot ƒ 40; 1 id. n°. 693, jaartal 1850, groot ƒ 40; 1 muntbiljet, n°. 155, groot ƒ 10. De banknoten en het muntbiljet zijn aan de keerzijde in den regterhoek geparapheerd J. T. T. De comm. van policie voornoemd, verzoekt opsporing, aanhouding en berigt.

Te Krommenie is den 8 dezer overleden de heer W. Kaart Sypestein, lid van Gedeputeerde Staten van Noordholland in den ouderdom van ruim 54 jaren.

* De commissaris van politie te Zwolle berigt, dat, volgens aangifte, door den heer H. Doijer, Thomaszoon, commies bij het provinciaal gouvernement aldaar, in persoon, op den 29sten Jan. jl. in de postbus te Zwolle is bezorgd een brief, geadresseerd aan den WelEd. heer L. Weiss, directeur van het instituut voor jonge heeren te Zeist, waarin was de geldswaarde van ƒ 257.92, bestaande in: 1 bank-biljet, n°. 729, dd. 10 Jan. 1852, groot ƒ 200; 1 dito, n°. 702, dd. 22 Sept. 1847, groot ƒ 40; 1 muntbiljet, n°. 193, dd. 15 Sept. 1853, groot ƒ 10; 1 coupon, adm. de wed. H. Tjeenk en Cie te Amsterdam, groot ƒ 3.96; 1 coupon werkel. schuld 2½ pct., Ketwich en Voomberg en de wed. Willem Borski, betaalbaar 1 Jan. 1855, n°. 6503, groot ƒ 2.47½; 1 coupon werkel. schuld 3 pct., bij D. Saportas, Maarseveen en de Jolle, Buijs en Kerkhoven, betaalb. 1 Sept. 1854, n°. 3872, groot ƒ 1.48¾, welke brief niet aan het adres is bezorgd; weshalve genoemde comm. van politie opsporing, aanhouding en berigt verzoekt.

* Den 2den dezer is te Oosterwijk overleden de heer D. A. de Fremery gepen. generaal-majoor, ridder van het Legioen van eer, in den ouderdom van ruim 78 jaren.

Het Rijkstelegraafkantoor te Gorinchem is voor de dienst geopend. De kosten voor de wisseling van berigten met dit kantoor zijn op de tarieven vermeld.

Blijkens eene mededeeling van het Belgische telegraafbestuur, is te Mende in Frankrijk een telegraafkantoor gevestigd. Het ligt in den vijfden kring van de Fransch-Belgische grens, weshalve voor een enkel berigt daarheen, langs de Belgische lijnen, te Assen en Groningen 12.00 gl., te Amsterdam, Arnhem, Utrecht en Zwolle 10.80 gl., en aan de overige Nederlandsche kantoren 9.60 gl. wordt betaald.

In Zwitserland is een telegraafkantoor geopend te Martigny, gelegen in den tweeden kring van de Zwitsersche grenspunten bij Basel, Chiasso en St. Louis, en in den derden kring van de grenspunten bij Hochst en Oberried gerekend. De prijs van een enkel berigt daarheen, langs den goedkoopsten weg, namelijk over het grenspunt bij Basel, is voor Amsterdam, Assen, 's Gravenhage, Groningen, Rotterdam en Zwolle 8.40 gl., en voor de overige Nederlandsche kantoren 7.20 gl.

Volgens een berigt van Zr. Ms. gezant te Madrid, is bij Koninklijk besluit van 17 Januarij jl. bepaald, dat voortaan de pité-hennep (aloe-pité) de abaca en de Indische hennep (yute) onder eene enkele benaming in het tarief zullen worden opgenomen en als regt zullen betalen 7 realen 60 per centenaar, indien de invoer onder Spaansche vlag, en van 9 realen 12, indien hij onder vreemde vlag en van de landzijde plaats vindt. Indien die voorwerpen bewerkt zijn, zullen zij, onder nationale vlag, 37 realen per centenaar en onder vreemde vlag 44 realen 40 betalen, waardoor de vrijstelling van regten van den bewerkten pité-hennep, bij Koninklijk besluit van 12 Mei 1853 verleend, wordt opgeheven.

Naar men verneemt is de luit. ter zee J. G. Roijer benoemd tot adjudant van den Minister van Marine en de kommandant van Zr. Ms. stoomjagt *Medusa*, de kapt. ter zee H. Kamp, tot referendaris bij gezegd Ministerie.

Het contingent door de provincie Noordholland voor de ligting der nationale militie van dezen jare te leveren, is door Z. M. bij besluit van den 7den dezer, no. 53, vastgesteld op 1406 man.

Bij aanschrijving van den Minister van Oorlog, van den 6 dezer, no. 913, zijn eenige maatregelen voorgeschreven, om het vrijwillig dienst nemen en het reëngageren der oude soldaten te bevorderen en is onder anderen bepaald: dat in de dagelijksche dienst eenig onderscheid moet worden gemaakt tusschen oudere en jonge soldaten, door het vrijstellen van gewone theoriën, propriteits-appels en sommige exercitiën, door aan hen bij goed gedrag 14 dagen verlof te geven, met behoud van soldij, en met vergunning om hun zijdegeweer of bajonet-koppel mede te nemen; door aan de sergeant-majoors en opperwachtmeesters vergunning te geven om te trouwen; door de soldij der op werving uitgaande onder-officieren en soldaten te verhoogen, enz.

De *Indiër* berigt, dat de *'s Gravenh. Nieuwsbode* door den heer Bake te Utrecht is aangekocht voor eene som van *f* 9000.

Meer dan honderd handelshuizen van Amsterdam hebben den 10 dezer aan het gemeentebestuur aldaar een adres ingediend, waarin onder anderen gezegd wordt, dat het de stedelijke regering moge behagen het daarstellen eener kortere gemeenschap met de Noordzee, waar het mogelijk is, ten krachtigste te bevorderen.

Naar men verneemt, heeft de Burgemeester, wien het adres overhandigd werd, met belangstelling er kennis van genomen, en gezegd, dat deze zaak, welke hij voor Amsterdam van hoog gewigt beschouwt, bij het dagelijksch bestuur aanhangig is. Het is dus hoogst waarschijnlijk dat zeer spoedig een gunstig adres aan de regering, betreffende het thans aanhangig ontwerp, zal worden ingediend.

Wij lezen het volgende in de *Utrechtsche Courant:*

Dezer dagen hebben de bladen gewag gemaakt van eene zaak, die de aandacht wel verdient. Een onzer meest welsprekende predikanten van Rotterdam heeft den 27 Jan., bij gelegenheid dat hij de Koningin-weduwe der Nederlanden in 's hemels bijzondere bescherming aanbeval, tevens »voor de zaak van haren broeder, den Czaar, in zijn strijd tegen de ingrijpende heerschzucht zijner vijanden» gebeden.

Daargelaten, of het oirbaar is in gebeden dingen te mengen, waarvan de leeraar de zekerheid kan hebben, dat een groot deel zijner hoorders zeker niet mede instemt, zal ieder het verkeerde erkennen van het brengen van staatkundige beschouwingen op den predikstoel. Trouwens eene gemeente-overheid moet den onvoorzigtigen leeraar dit den volgenden dag hebben onder het oog gebragt.

Waar men teregt, vooral de oppositiepers, dezer dagen waarschuwt, om toch elke verwikkeling met onze naburen te voorkomen, is het wenschelijk, dat godsdienstleeraars den toorn van magtigen niet op Nederland laden, en dat zij de voorzigtigheid en betamelijkheid niet uit het oog verliezen. — Het Engelsche blad *the Daily News* geeft reeds een uitvoerig berigt van het gebeurde!

Den 9 dezer is te Breda in den ouderdom van bijna 61 jaren overleden, de heer generaal-majoor J. K. Jhr. ridder van Rappard, na een smartelijk lijden van ruim 5 weken. Hij was den 2den Maart 1794 te Bergen op Zoom geboren, werd als kadet bij de artillerie- en genieschool te Amersfoort geplaatst, den 7 Mei 1807, en naar de militaire school te St. Cyr den 4 Mei 1811. Den 5 Junij 1812 werd hij bevorderd tot 2de luitenant bij de artillerie kompagnie van de 77ste cohorte. Den 19den Maart 1813 werd hij aangesteld als 1ste luitenant bij het 8ste regement Fransche artillerie te voet. Den 24 Junij 1814 in zijnen rang overgeplaatst bij het 1ste bataljon artillerie nationale militie, en den 9den Maart 1816 benoemd tot 2e. kapitein. Den 17den Junij 1818 bevorderd tot kapt. bij het 4de bataljon veldartillerie, werd hij den 21 September 1823 overgeplaatst bij het 6de bataljon artillerie nationale militie, den 5den Januarij 1830 bij het 5e. bataljon, den 10den October 1830 bij het bataljon vrijwillige artilleristen en den 21 Februarij 1833 bevorderd tot majoor bij het 1ste bataillon veld-artillerie. Hij werd aangesteld tot luit-kol. bij het 2de regement artillerie den 22sten Maart 1841 en tot kol. bij het 1 regement van dat wapen den 21sten December 1843. Den 8sten September 1852 werd hij benoemd tot generaal-majoor en gouverneur van de koninklijke academie voor de land- en zeemagt te Breda, welke waardigheid hij tot het laatst zijns levens eervol mogt bekleeden. Onder zijne veldtogten behooren hoofdzakelijk de affaires van Culm, Leipzig en Hanau in 1813; de veldtogt in Frankrijk bij de affaires van Vitry-sur-Marne, Barre-sur-Aube en St. Dezier, bij gelegenheid van den opstand in Belgie in garnizoen te Luik, aan den Helder, op de Citadel van Antwerpen, enz. Hij was versierd met de militaire Willemsorde, de orde van den Nederlandschen Leeuw, de Kommandeurs-orde van de Eikenkroon, de medaille van de Antwerpsche Citadel, en het Metalen Kruis. De militaire stand verliest in den overledene een kundig en zeer ervaren hoofd-officier, de maatschappij een edel en regtschapen mensch.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 11 Febr. 1855.

Georg Christiaan Pieterse, 40 j., wedr. van Johanna Maria Verploegh, met Grada van Kuijk, 22 j. — Johannes de Zwaan, 25 j., wedr. van Susanna Elisabeth van Ommen, met Francisca Karolina Kooper, 20 j. — Gerhardus Schmitz, 34 j., met Dingena Romme, 36 j. — Hendrik Johannes Adolf, 27 j., met Pieternella van Bommel, 27 j., wed. van Gerrit Zijderveld. — Wilhelmus Johannes Borsboom, 23 j., met Maria Catharina van der Horst, 24 j. — Jean Louis Gandillon, 24 j., met Maria Johanna Plate, 32 j. — Johannes Hendrikus van der Moor, 64 j., met Jacoba Hendrica Furnée, 56 j.

Correspondentie.

De klagten, ons toegekomen uit *Sas van Gent*, waaruit blijkt, dat onze courant *zes dagen* onderweg blijft, zijn ter behoorlijke plaatse medegedeeld; en wij hopen, ingevolge de ons gegeven verzekering, dat daartegen voor het vervolg gewaakt zal worden.

Per Telegraaf.

Bombay, 16 Jan. Het eerste transport troepen van het britsch-indische leger naar de Krim bestemd, is naar de landengte van Suez vertrokken.

De Perzen hebben bij Bunderabbas eene overwinning op de Arabieren behaald.

In de Perzische golf hebben de engelsche oorlogsschepen eene zege bevochten op de arabische zeeroovers.

In Kaboul is een opstand uitgebroken.

Calcutta, 8 Januarij. Uit China verneemt men, dat Canton voortdurend ernstig bedreigd wordt.

Londen, Zondag 11 Februarij. De *Observer* bevat een artikel over de gewigtige aangelegenheid van den dag, en zegt o.a. daarin: «Nooit was in onze geschiedenis het volk zoo bereidvaardig om iets te doen, nooit had het zoo eenparig en krachtig op één punt zijne aandacht gevestigd, als op de benoeming van lord Palmerston tot minister-president. Zou geheel Groot-Brittannië hebben moeten beslissen, ongetwijfeld ware ook niemand anders dan lord Palmerston met algemeene stemmen gekozen.»

Lord Panmure is minister van oorlog en tevens belast met het sekretariaat van oorlog.

Warschau, Zaturdag 10 Februarij. Keizer Nikolaas heeft aan vorst Paskiewitsch, stadhouder van Polen, bevel doen toekomen, den uitvoer van brandewijn en andere geestrijke dranken naar Oostenrijk te verbieden. Ten gevolge daarvan heeft de regering des koningrijks het verbod van uitvoer openbaar afgekondigd.

Turin, 11 Februarij. De hertog van Genua is, isteren alhier overleden.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet*.

Nu er, in de dagbladen, sprake begint te komen: »dat òòk *Nederland* zich aan de Westersche Mogendheden heeft aangesloten«, kunnen wij welligt spoedig te gemoet zien, dat het Nederlandsche leger, zoo al niet mobiel gemaakt, dan toch op voet van oorlog gebragt zal worden!!

Geruststellend mag het derhalve genoemd worden, onlangs door den Heer Minister van Oorlog, aan de Volksvertegenwoordigers, de verzekering te hebben hooren geven: »dat bij ons alles in goeden staat is; — dat het materieel in ruime mate voorhanden is en niets te wenschen overig laat; — dat *al* onze scherpschutters (34 à 36 kompagnien tirailleurs) met uitmuntende buksen gewapend zijn, enz. enz.«

Daar het »op voet van oorlog« brengen onzes legers, ook »mobilisatie« kan ten gevolge hebben, en er *alsdan* zeer zeker TEN STRIJDE TREKKEN uit zal voortvloeijen, zoo ware het, mijn's inziens, van belang, dat de volksvertegenwoordigers, gevolgelijk de Natie! door Zijne Excellentie den Heer Minister van Oorlog, omtrent het *genoegzame* van geneeskundig personeel, werden gerustgesteld.

In de DICTIONNAIRE DE MÉDECINE, *en* 21 *volumes*, wordt, door LAGNEAU, op bladz. 60 2de *deel* aangegeven: »dat *op voet van oorlog* aan genees-heelkundig personeel benoodigd is:

1° Voor ieder regement infanterie, en artillerie te voet, 1 chirurgijn-majoor; benevens 2 officieren van gezondheid *per bataljon*, namelijk: één officier van gezondheid der 2e, en een *idem* der 3e klasse.

2° Bij de kavallerie, rijdende artillerie, en artillerie-trein, behooren, volgens denzelfden chirurg., 2 officieren van gezondheid *per escadron*.

3° Voorts moet, bij iedere DIVISIE, een afzonderlijk korps ambulance-officieren van gezondheid aanwezig zijn: 1 chirurgijn-majoor namelijk, met 2 officieren van gezondheid der 2e kl., en van 3 tot 8 officieren van gezondheid der 3e klasse.

4° Terwijl eindelijk, de dirigerende chirurgijn-majoor bij het leger te velde, bij zich aan het hoofdkwartier, een meer of minder aanzienlijk getal officieren van gezondheid, van verschillende rangen, moet beschikbaar hebben.

Tot dusverre LAGNEAU.

Veronderstel nu, dat het door ons bij eenen eventuelen algemeenen oorlog te leveren contingent, met alles en alles zoo wat eene 30 bataljons of escadrons (ik meen hier natuurlijk *infanterie, kavallerie, artillerie, artillerie- en ponton-trein* te zamen) zal uitmaken; en wij die, in brigades of divisien ingedeelde bataljons of escadrons, van het boven, door de aangehaalde FRANSCHE AUTORITEIT, opgegevene aantal militaire genees- en heelkundigen zullen moeten voorzien! Zal dan de tegenwoordige sterkte (130) van het Nederlandsche korps officieren van gezondheid voldoende zijn: om de Natie *in dat opzigt* even gerust te doen zijn, als zij het nu behoort te wezen, nu zij de verzekering heeft: »*dat wij* 34 *à* 36 *kompagnien* MET UITMUNTENDE BUKSEN GEWAPENDE, *scherpschutters bezitten?!*

8 Febr. 1855. *Incredulus.*

[Wij plaatsen dit stuk, *niet* omdat ook *wij* van meening zouden zijn dat eene alliantie met de Westersche Mogendheden zou gesloten zijn of zal gesloten worden; maar omdat, ten aanzien van het geneeskundig personeel bij ons leger, opmerkingen worden gemaakt, die niet van gewigt ontbloot schijnen. RED.]

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 12 Februarij 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	61 5/16 1/2 3/8	Hope 1798/1816	5	102
Dito Certificat.	3	72 5/8	Dito 1828/1829	5	100 7/8
Dito Dito.	4	90 9/16 7/8 5/8	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening	4	90 1/4 1/2	Dito Dito	4 1/2	
Amort. Syndic.	3 1/2	89 7/8	Dito *Hope*	4	
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Stieglitz*	4	74 3/8 5/8
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	2 1/2		Dito 1854	5	81 1/2 3/4
D° *Rotschild*	2 1/2		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	59 1/2 5/8
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	
Nieuwe	1	17 13/16 7/8			
Dito Buitenl.	3	37	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. a/m.	3	30 15/16 1 1/16 1			
Bew. Sp. Com.			Metaliek	5	62 1/8 7/16 8 1/8
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	73 3/4 4 1/4
Portugal.			Dito Nation.	5	65 3/4 7/8
Londen nieuwe.	5	38 1/8 3/16	Dito 1847	2 1/2	81 5/8 3/4
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	81 5/8 3/4

Mexic. te Londen, onbepaald, 3 pCt. 29 3/16.

Binnenl. fondsen blijven door eenige verkoopers alle 1/4 à 3/8 pct. lager. In vreemde fondsen was de handel wederom van weinig belang en blijven meest alle soorten flaauwer, inzonderheid Metalieken welke ruim 1/2 pct. lager blijven. Amerik. fondsen blijven steeds verlaten.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.